

Tal dia
com
avui fa...

1
any

Dol per la mort de 'Gabo'
Dol mundial l'endemà de la mort, als 87 anys, de l'escriptor colombià Gabriel García Márquez, premi Nobel de Literatura el 1982.

10
anys

El parc eòlic més gran
Comença a funcionar a Rubió, a l'Anoia, el parc eòlic més gran de Catalunya, amb 33 aerogeneradors de 80 metres d'alt.

20
anys

Processament pel cas GAL
Baltasar Garzón dicta acte de processament contra catorze antics càrrecs de la lluita antiterrorista per presumpta vinculació als GAL.

Viure
sense tu

Xavier
Graset

Vergés

Doncs sembla que Gerard Vergés no veia la televisió. Ve-t'ho aquí! Aquest és el secret del brillant poeta tortosí que va desvelar Xavier Bru de Sala a l'homenatge que se li va retre a l'Arts Santa Mònica de Barcelona aquest dilluns. Això li donava hores per escriure i llegir, tot i que "poeta ver no fa literatura". Sam Abrams va destacar que la seva traducció de *Tots els sonnets de Shakespeare* és d'un nivell tan alt que cap altra s'hi pot comparar, i tant Ramon Garcia Mateos que ha traduït Vergés al castellà a *La raíz de la mandrágora*; Cinta Massip, que estava doblement contenta –el seu pare Jesús, arxiver i poeta, acabava de ser distingit amb una Creu de Sant Jordi–, el professor Manel Ollé i l'editor rapitenc Emili Rosales van recitar uns quants

La seva és una obra breu però de gran qualitat

poemes com a mostra. I la música la van afegir els Riu en so, aquest riu mític i remorós. Els pastissos de brosat van durar la claror d'un llampec un pic es va acabar la cerimònia.

Vergés s'hi va posar ja gran, a publicar, però amb èxit i encert. *L'ombra rogenca de la lloba*, *Long Play per una ànima trista*, *Lliri entre cards*, *La insostenible lleugeresa del vers*, i el *Jardí de les delícies*, aquests són els seus poemaris, a més de proses i la traducció. Una obra breu però de gran qualitat. La d'un home culte, interessat pels clàssics, per Virgili, irònic, vital, i un punt *outsider*. Des de la perifèria tortosina, lluny de l'ambient literari barceloní, i a més sense deixar la recerca i el negoci farmacèutic. Sensual, escrivia a *Cofre àrab*: "Sense parar recorro el cel amb els meus ulls per si de cas contemplo l'estrella que tu mires." És clar que no cal ser molt prolífic per fer una gran obra. Ell mateix ironitzava sobre el fet que, malgrat que fes deu anys que no escrivia poemes, "ni l'eix imaginari de la terra no s'ha mogut ni un grau del seu declivi". La terra potser no, però alguna cosa més s'hauria de moure per fer sentir més els seus poemes. Hi ajudarà la reedició dels seus llibres, i això passarà aviat, a temps d'esdevenir ja un nou clàssic.

LA
IMATGE
DEL DIA

ELS REIS DE
L'AIRE

Un membre de l'equip de vol Patrouille Suisse es llueix durant una exhibició davant de la premsa a la base aèria a la ciutat d'Emmen ■

REUTERS /
ARND
WIEGMANN

Vuits i nous

Teresa Rebull a Prada

Manuel
Cuyàs

Ara no ho sé perquè vaig deixar aviat d'anar-hi, però les primeres edicions de la Universitat Catalana d'Estiu de Prada constitueixen, amb poques excepcions, un estival trasllat dels professors i els alumnes de les universitats de la Catalunya Sud a la capital del Conflent. La curiositat per la Catalunya Nord que ens acollia era escassa perquè la lluita antifranquista de l'altre cantó de la frontera reunia totes les prioritats. No recordo, per exemple, cap expedició per visitar la tomba de Pompeu Fabra, que es troba en el cementiri d'aquella població, ni una evocació de Pau Casals, eximí exiliat a Prada. Un dia, com una gran concessió, va ser anunciada la representació teatral "en català" d'una companyia

d'aficionats local, de Prada mateix o d'un altre lloc proper. Els estudiants i professors ens vam barrejar amb un públic incondicional de la companyia. Era una obra de riure: els joves que hi sortien es burlaven dels seus pares i avis perquè parlaven en català, llengua ordinària i sense futur, en comptes de fer-ho, com ells, en francès. Els incondicionals es partien. Nosaltres vam sortir escuats i com si ens haguessin donat una pallissa.

Un altre dia, no sé si de l'any 1973 o 74, vam tenir la compensació al fracàs. A la mateixa sala va actuar Teresa Rebull, cantant domiciliada a la Catalunya Nord. Qui era Teresa Rebull? No en tenia cap notícia. A l'escenari va pujar una dona gran, valenta i de perfil fort que amb veu exist-

ANTHONY GARNER

tencialista de Juliette Greco va cantar una cançó de la qual des d'aquell moment i fins ara moltes vegades

m'he trobat cantant fragments: "Avui he tornat a la serra de Pàndols. / I a la cova he trobat / les sabates d'en Jaume. / Un forat a les soles. / una pinta de bales. / Dins d'un plat enfangat. / tres cascots de metralla. / Des de l'any trenta-vuit / jo no havia tornat / a la serra de Pàndols / I a la cova han quedat / Les sabates d'en Jaume". Què era la serra de Pàndols? Un lloc de la Catalunya Nord? Una referència a la Segona Guerra Mundial i a la resistència francesa? Però l'any 38? Presumia d'universitari i la meua ignorància era total. Si posteriorment he visitat la serra de Pàndols, a la Terra Alta, ha estat guiat per la cançó de la Teresa Rebull, exiliada a França, i per aquest Jaume caigut al front de l'Ebre en l'avanç de les tropes de Franco. Teresa Rebull, "l'àvia" de la Nova Cançó Catalana –una àvia descoberta amb posterioritat als seus "nèts"– s'acaba de morir a Banyuls. Alguns han dit que ha fet de "pont" entre la Catalunya Nord i la d'aquí. Exactament un pont, de punta a punta del país, de Prada a Pàndols.